

Ketenmonitor Wvggz

1^e kwartaal 2022

Uitgave: mei 2022

Contact: info@wvggz-kct.nl

Inhoud

Inleiding	1
1. Crisismaatregel	3
1.1 Aantal beschikkingen en genomen Crisismaatregelen	3
1.2 Politie- en justitiële- en strafvorderlijke gegevens en historisch overzicht	5
1.3 Horen van de betrokkene	6
2. Voortzettingen	7
2.1 Aantallen VCM	7
2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM	8
3. Zorgmachtigingen	10
3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen	10
3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging	13
3.3 Verkennend onderzoek	18
3.4 Zorgmachtigingen met toepassing 2.3 Wet forensische zorg	21
3.5 Beëindigingen van verplichte zorg	21
3.6 Eigen plan van aanpak	22
3.7 Aantal personen en aantal machtigingen per persoon	23
3.8 Doorlooptijden voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging	24
3.9 Doorlooptijden Rechtspraak van indiening tot uitspraak	30
4. Patiëntenvertrouwenspersoon	32
4.1 Inzet PVP	32
5. Familievertrouwenspersoon	36
6. Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	38

Inleiding

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De verplichte zorg aan mensen met een psychische stoornis wordt sinds die datum verleend op grond van de nieuwe wetgeving. Dat betekent onder meer dat er meer aandacht is voor de wensen en voorkeuren van betrokkene en dat de familie beter wordt betrokken. Ook geeft de wet aan dat verplichte zorg een uiterste middel is. Alleen als een psychische stoornis leidt tot gedrag dat een ernstig nadeel oplevert voor de betrokkene zelf of voor iemand anders, en vrijwillige zorg dit ernstig nadeel niet kan wegnemen, mag verplichte zorg worden verleend. Dit moet dan zoveel mogelijk op maat gebeuren en zo snel mogelijk worden afgebouwd.

Ketenpartijen hebben behoefte aan inzicht in de uitvoering van de wet. Het Ketencoördinatieteam (KCT) Wvggz maakt samen met de ketenpartners de landelijke ketenmonitor. De cijfers uit de ketenmonitor worden ook gebruikt voor de wetsevaluatie waarvan de eerste fase eind 2021 is afgerond, en de 2^e fase medio 2022 plaatsvindt.

De cijfers hebben betrekking op (het proces van) het afgeven van machtigingen en maatregelen en gaan niet over de daadwerkelijk verleende verplichte zorg. Daarover rapporteren zorgaanbieders en de IGJ.

De monitor is samengesteld op basis van bijdragen van de rechtspraak, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), de Stichting patiëntenvertrouwenspersonen (StPVP), het Openbaar Ministerie (OM) en de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (LSFvp). Deze monitor betreft het eerste kwartaal van 2022.

Het jaar 2020 stond in het teken van de overgang van BOPZ naar de Wvggz. In de ketenmonitor 2020 was een vergelijking opgenomen met de BOPZ. Vóór het einde van 2020 moesten alle lopende BOPZ-machtigingen zijn omgezet naar de Wvggz. Dat maakt dat de cijfers uit 2020 naar verwachting geen representatief beeld geven van de reguliere uitvoering van de Wvggz. De vergelijking met de BOPZ en het 'overgangsjaar' zijn in deze monitor losgelaten. Er wordt nu volstaan met een vergelijking van de uitvoering van de Wvggz in 2021 en 2022.

De ontwikkelingen in 2022

Crisismaatregelen

Het aantal genomen crisismaatregelen in 2022 is nagenoeg gelijk aan dat van 2021. Er lijkt zich daarmee een stabilisering af te tekenen in het aantal genomen crisismaatregelen.

Verder valt op dat het opvragen van het historisch overzicht van machtigingen en maatregelen in Q1 2022 sterk gestegen is ten opzichte van het jaar ervoor. Dit ligt naar verwachting met name aan het feit dat sinds 1-1-2022 ook psychiaters dit overzicht kunnen opvragen.

Te zien is dat in de eerste 3 maanden van 2022 een vergelijkbaar deel van de betrokkenen is gehoord ten opzichte van het eerste kwartaal van 2021. Gemiddeld is in het eerste kwartaal van 2021 40% van de betrokkenen gehoord. Dit is vergelijkbaar met het percentage van 41% uit het 1^e kwartaal van 2022.

Zorgmachtigingen

Het aantal zorgmachtigingen in Q1 2022 is beduidend lager dan het aantal in het eerste kwartaal van 2021. De aantallen stabiliseren zich in de eerste maanden van 2022 en lijken daardoor een betere indicatie voor het structurele niveau dan het aantal in 2021 (toen het einde van het overgangsrecht Bopz invloed had op de cijfers).

In Q1 2022 bestaat het grootste deel (59%) van de machtigingen uit zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging. Wat betreft de initiële zorgmachtigingen liggen de aantallen in Q1 2022 aanzienlijk lager dan voor dezelfde periode van 2021.

Gelet op deze gegevens heeft in 2022 bijna 40% van betrokkenen na afloop van de voortzetting van de crisismaatregel nog verplichte zorg nodig gehad en heeft dit een vervolg gekregen met een aansluitende zorgmachtiging. Dit ligt iets lager dan de 43% voor Q1 2021.

Sinds januari 2020 zijn er 22.127 personen aan wie één of meerdere Wvggz-machtigingen zijn afgegeven. Voor de meeste personen daarvan (ruim 66%) betreft dit 1 of 2 machtigingen en voor een ander deel (bijna 25%) waren dit 3 machtigingen.

Verkennde onderzoeken

In Q1 2022 zijn 334 verkennde onderzoeken uitgevoerd. Verkennde onderzoeken die niet leiden tot een beschikking voor een zorgmachtiging kunnen wel leiden tot vrijwillige zorg, en zo mogelijk verplichte zorg voorkomen. Naar aanleiding van de verkennde onderzoeken zijn in Q1 2022 163 aanvragen door college van B&W ingediend bij de OvJ. Dit leidde in 15 gevallen tot een toegewezen beschikking. Het OM en de VNG hebben in samenwerking met het ketencoördinatieteam Wvvgz nadere handvatten geformuleerd ten aanzien van het verkennd onderzoek en de aanvragen vanuit college van B&W. In een meest recente versie van de Handreiking Verkennd Onderzoek zijn deze opgenomen.

Eigen plan van aanpak

In Q1 2022 is de voorbereiding van een zorgmachtiging 238 keer geschorst vanwege een eigen plan van aanpak. Dit is lager dan in Q1 2021 (277 maal). Waarschijnlijk doordat meer opvolgende zorgmachtigingen worden voorbereid en dan niet altijd opnieuw een mogelijkheid voor een eigen plan van aanpak wordt aangeboden. Dit heeft in Q1 2022 40 maal geleid tot het stopzetten van de voorbereiding van een zorgmachtiging.

Doorlooptijden voorbereiden verzoekschrift zorgmachtiging

Voor een "initiële" zorgmachtiging blijkt dat de wettelijke doorlooptijd – van "betrokkene geïnformeerd door geneesheer-directeur" tot "indienen verzoekschrift"- van maximaal 28 dagen inmiddels in de meeste gevallen gehaald wordt. De gemiddelde doorlooptijd voor deze zorgmachtigingen ligt namelijk net onder de 28 dagen. Daarmee is ten opzichte van de vergelijkbare periode in het vorige jaar een significante daling gerealiseerd.

Doorlooptijd van indienen tot uitspraak

In deze ketenmonitor is ook de doorlooptijd van indiening tot uitspraak door de rechtbank opgenomen. Over het algemeen wordt de wettelijke termijn van 21 dagen door de rechtspraak gehaald: de gemiddelde doorlooptijd is ruim 12 dagen. Deze termijn loopt van indiening tot uitspraak. De uitspraak vindt plaats op een zitting. Uitschieters in de doorlooptijd worden vaak veroorzaakt doordat het moeilijk is een zitting te plannen met betrokkene, vooral bij een initiële zorgmachtiging. De rechtbank heeft dan nog 14 dagen om de beschikking af te geven.

Patiëntenvertrouwenspersoon

In Q1 2022 heeft een pvp in totaal 5.444 keer ondersteuning gegeven aan een betrokkene. In 6% van de in voorbereiding genomen verzoekschriften ZM worden persoonsgegevens van betrokkene aan de StPVP verstrekt. Bij de crisismaatregel ligt dit percentage hoger, op 23%.

Familievertrouwenspersoon

In Q1 2022 heeft een familievertrouwenspersoon in totaal 804 casussen behandeld, waarvan 550 nieuwe en 254 lopende casussen.

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen

Het aantal uitspraken op beroepen en schadevergoedingen is in Q1 2022 significant (25%) afgenomen ten opzichte van Q1 2021.

1. Crisismaatregel

Een crisismaatregel kan worden genomen als het ernstige vermoeden bestaat dat het gedrag van een persoon onmiddellijk dreigend ernstig nadeel veroorzaakt als gevolg van een psychische stoornis. Een crisismaatregel wordt genomen door de burgemeester op basis van een medische verklaring van een psychiater. Daarbij krijgt de betrokkene de mogelijkheid om gehoord te worden. De psychiater heeft de mogelijkheid om politie- en justitiële- en strafvorderlijke gegevens (kortweg: politie- en justitiële gegevens) op te vragen bij het OM. Daarnaast kan de psychiater sinds 1-1-2022 ook het historisch overzicht opvragen. De burgemeester heeft de mogelijkheid om de historie van machtigingen en maatregelen op te vragen. Een crisismaatregel duurt maximaal drie dagen (exclusief de extra dag(en) als deze eindigt in een weekend of op een feestdag).

1.1 Aantal beschikkingen en genomen Crisismaatregelen

In tabel 1.1 is weergegeven voor 2021 en 2022:

1. Het totaal aantal beschikkingen van de burgemeester in het kader van de crisismaatregel. Dit getal omvat alle gestarte procedures voor een crisismaatregel, waarbij een burgemeester een beslissing heeft genomen op basis van een medische verklaring (kolom 1 voor 2021 en kolom 3 voor 2022)
2. Het aantal genomen crisismaatregelen (kolom 2 voor 2021 en kolom 4 voor 2022).

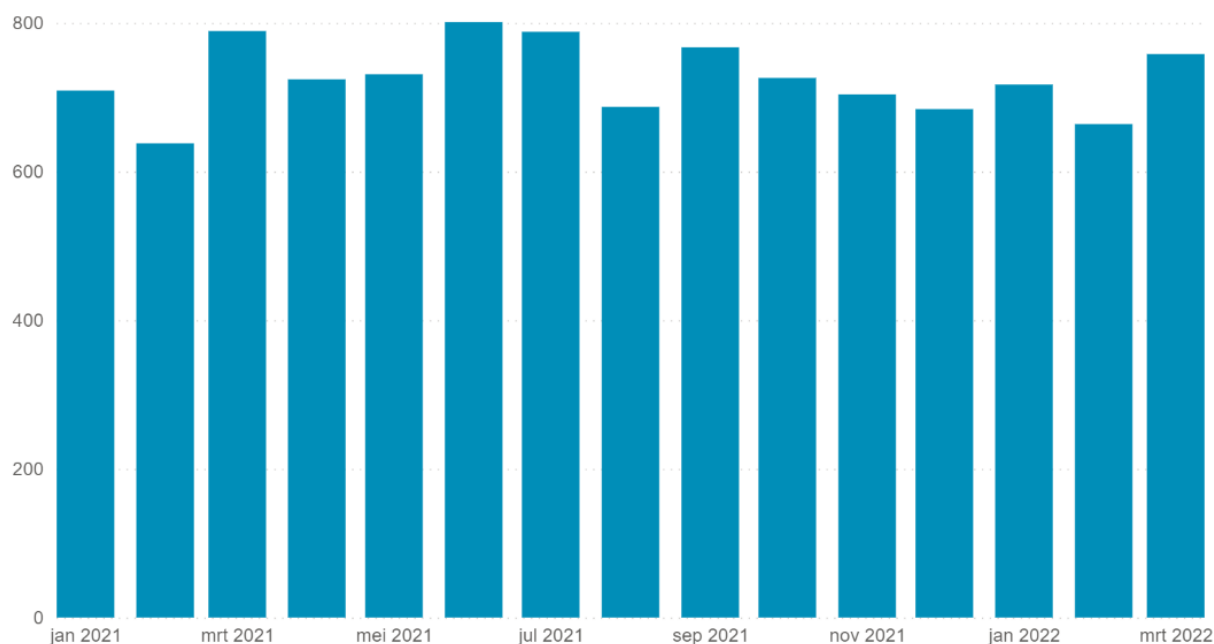
Tabel 1.1 Beschikkingen en verleende Crisismaatregelen 2021 en 2022¹

Jaar Maand	2021		2022	
	1. Beschikkingen Crisismaatregel	2. Waarvan verleend	1. Beschikkingen Crisismaatregel	2. Waarvan verleend
januari	734	709	726	717
februari	648	638	675	664
maart	807	789	768	758
Subtotaal	2.189	2.136	2.169	2.139
april	737	724		
mei	749	731		
juni	813	801		
juli	800	788		
augustus	698	687		
september	778	767		
oktober	739	726		
november	720	704		
december	695	684		
Totaal	8.918	8.748	2.169	2.139

¹ Gegevens vanuit VNG in april 2022.

Figuur 1.1 Verleende Crisismaatregelen 2021 en 2022

Toelichting

Het aantal crisismaatregelen in de eerste drie maanden van 2022 (2.139) is slechts 3 hoger dan in dezelfde periode in 2021 (2.136). Het lijkt erop dat dit zoals aangegeven in 2021 stabiliseert. In de zomer van 2021 en 2022 deden zich pieken voor in het aantal CM. De zomerpiek was in 2021 lager dan in 2020. De verwachting is dat het aantal CM in 2021 een indicatie is voor het structurele niveau.

Uit gegevens van de gemeenten blijkt verder dat het overgrote deel van de crisismaatregelen wordt genomen op basis van een medische verklaring waarin de onafhankelijk psychiater oordeelt dat de psychische stoornis en risico op ernstig nadeel aanwezig is (een "positieve" medische verklaring). Het verschil tussen totaal aantal beschikkingen (tabel 1.1, kolom 1 en 3), en de genomen crisismaatregelen (tabel 1.1, kolom 2 en 4) betreft de beschikkingen die niet hebben geleid tot een crisismaatregel, meestal omdat de medische verklaring "negatief" was. Te zien is dat er in Q1 2022 30 beschikkingen afgewezen zijn en in Q1 2021 53. In 2022 is het niet voorgekomen dat de medische verklaring "negatief" was en er toch een CM is afgegeven. Wel blijkt uit de onderliggende cijfers dat de burgemeester de CM 7 keer heeft afgewezen na een "positieve" medische verklaring.

1.2 Politie- en justitiële- en strafvorderlijke gegevens en historisch overzicht

In voorbereiding op een crisismaatregel kan de burgemeester een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen bij de officier van justitie. Dit is sinds 2022 ook mogelijk voor de psychiater, die daarnaast ook politie- en justitiële- en strafvorderlijke gegevens op kan vragen. In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe vaak dit is voorgekomen in 2021 (tabel 1.2) en in 2022 (tabel 1.3). Deze aantallen zijn afgezet tegen het totaal aantal beschikkingen. Zo is te zien bij welk percentage van de beschikkingen deze gegevens zijn opgevraagd (kolommen 2 en 4 in zowel tabel 1.2 als 1.3).

Tabel 1.2 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2021 ²

Maand	Aanvraag historie Burgemeester	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aanvraag politie/justitiegegevens psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	46	6%	januari	71	10%
februari	22	3%	februari	50	8%
maart	<10	1%	maart	65	8%
Subtotaal	75	4%	Subtotaal	186	8%
april	10	1%	april	78	11%
mei	10	1%	mei	66	9%
juni	<10	1%	juni	75	9%
juli	11	1%	juli	93	12%
augustus	<10	1%	augustus	59	8%
september	<10	1%	september	60	8%
oktober	<5	1%	oktober	62	8%
november	10	1%	november	71	10%
december	<10	1%	december	69	10%
Totaal	148	2%	Totaal	819	9%

Tabel 1.3 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2022

Maand	Aanvraag historie Burgemeester & Psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aanvraag politie/justitiegegevens psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	101	14%	januari	66	9%
maart	93	12%	februari	48	7%
februari	58	9%	maart	62	8%
Totaal	252	12%	Totaal	176	8%

Te zien is dat in de periode januari t/m maart in 2021 burgemeesters bij gemiddeld 4% van de beschikkingen historische gegevens opvragen. In de eerste 3 maanden van 2022 ligt dit percentage beduidend hoger (12%).

Het is duidelijk dat dit percentage fors is gestegen omdat vanaf 1 januari 2022 ook psychiaters het overzicht kunnen opvragen (dit onderdeel van de reparatiewet Wvvgz is per 1-1-2022 in werking getreden).

Psychiaters hebben in Q1 2021 bij gemiddeld 8% van de CM-beschikkingen politie- en justitiële- en strafvorderlijke gegevens opgevraagd. De informatieverstrekking aan de psychiater is daarmee voor dit percentage gelijk aan Q1 2022.

² Tabel 1.2 en 1.3: Gegevens zijn geleverd door het OM in april 2022.

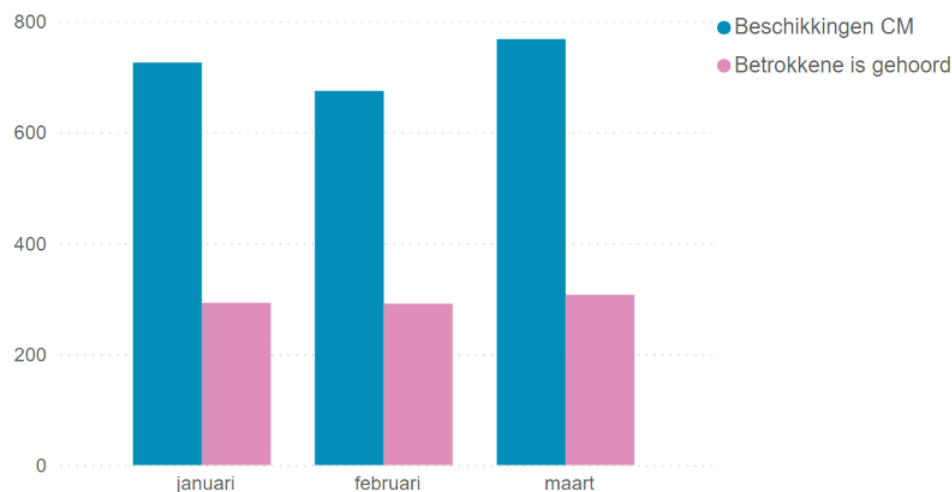
1.3 Horen van de betrokkene

Volgens de wet dient de burgemeester de betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord. Om een goed beeld te kunnen geven van het aantal beschikkingen dat is afgegeven ten opzichte van het aantal betrokkenen dat daadwerkelijk is gehoord, wordt de procentuele verhouding weergegeven in kolom 4 van tabel 1.4 voor het jaar 2021 en in kolom 8 voor het jaar 2022.

Tabel 1.4 Het horen³

Jaar Maand	2021				2022			
	1. Beschikking CM	2. In staat bevonden en poging(en) tot horen gedaan	3. Betrokkene is gehoord	4. Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen	1. Beschikking CM	2. In staat bevonden en poging(en) tot horen gedaan	3. Betrokkene is gehoord	4. Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen
januari	734	432	272	37%	726	411	293	40%
februari	648	393	261	40%	675	382	291	43%
maart	807	469	333	41%	768	432	307	40%
Totaal	2.189	1.294	866	40%	2.169	1.225	891	41%
april	737	443	327	44%				
mei	749	441	326	44%				
juni	813	509	356	44%				
juli	800	463	345	43%				
augustus	698	412	305	44%				
september	778	448	331	43%				
oktober	739	452	323	44%				
november	720	406	311	43%				
december	695	429	301	43%				
Totaal	8.918	5.297	3.791	43%	2.169	1.225	891	41%

Figuur 1.2 Betrokkenen die zijn gehoord ten opzichte van beschikkingen 2022

Toelichting

Het horen door de burgemeester vindt plaats nadat de psychiater een betrokkene heeft onderzocht voor de medische verklaring. Naar aanleiding van dat onderzoek kan de psychiater aangeven of de betrokkene in staat is om gehoord te worden. Als betrokkene in staat is om gehoord te worden, wordt er een poging (indien nodig meerdere pogingen) gedaan om te horen (kolom 2 in tabel 1.4). Gezien de omstandigheden waarin betrokkene zich bevindt is het echter niet in alle gevallen mogelijk betrokkene daadwerkelijk te horen. Te zien is dat in de eerste 3 maanden van 2022 naar verhouding iets meer betrokkenen zijn gehoord ten opzichte van het eerste kwartaal van 2021. Gemiddeld zijn in het eerste kwartaal van 2021 40% van de betrokkenen gehoord. Dit is vergelijkbaar met het percentage van 41% uit het 1^e kwartaal van 2022.

³Gegevens vanuit VNG in april 2022.

2. Voortzettingen

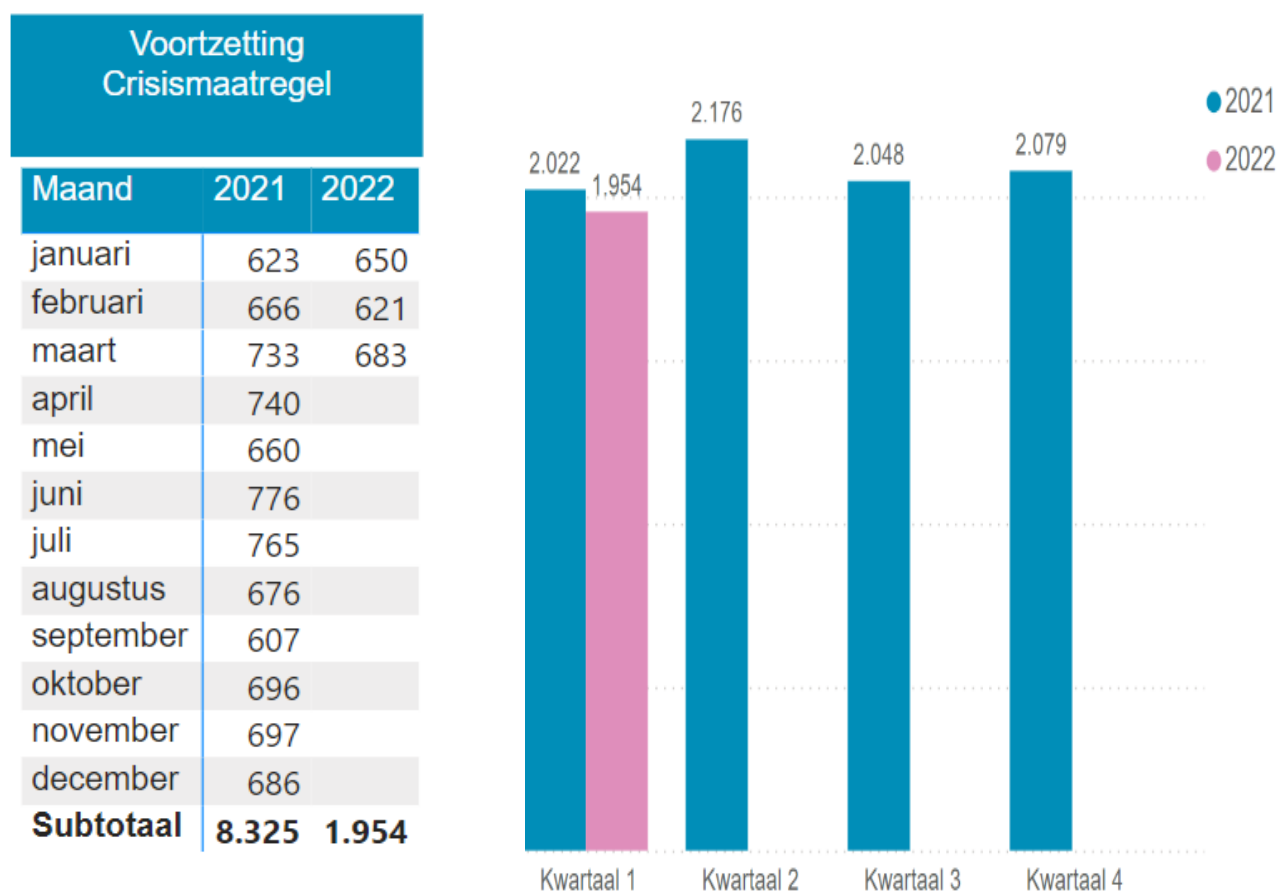
Een voortzetting van een crisismaatregel (VCM) wordt verzocht door een officier van justitie als deze oordeelt dat de grondslag voor de crisismaatregel, het risico op onmiddellijk dreigend ernstig nadeel voor betrokkene of voor een ander als gevolg van een psychische stoornis, nog steeds aanwezig is. Als de rechter oordeelt dat een crisismaatregel nog noodzakelijk is dan kan de rechter de crisismaatregel 3 weken voortzetten. Daarna stopt de maatregel, tenzij de officier van justitie voor het einde ervan een verzoek bij de rechter indient voor een zorgmachtiging die aansluit op de VCM. Of de VCM kan op basis van artikel 7:10 Wvvgz vervallen zijn of zijn beëindigd door de geneesheer-directeur op basis van artikel 8:18 Wvvgz.

2.1 Aantallen VCM

In tabel 2.1 is weergegeven:

1. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz 2021, in kolom 1.
2. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz 2022, in kolom 2.

Tabel 2.1 Aantal beschikkingen Voortzetting Crisismaatregelen 2021 en 2022 ⁴

Figuur 2.1 Beschikkingen VCM 2020 en 2021

⁴ Gegevens 2021 zijn in januari 2022 ontvangen en de cijfers over 2022 zijn in april 2022 verkregen vanuit Rechtspraak. De getoonde aantallen betreffen de beschikkingen die de rechter heeft afgegeven ten behoeve van een voortzetting crisismaatregel, en bevatten zowel de toegewezen als de afgewezen VCM. Het percentage afgewezen voortzettingen CM wordt ingeschat op 26%, op basis van OM-cijfers.

Toelichting

De aantallen van 2022 zijn afgezet tegen de aantallen in 2021. In 2021 zijn in het eerste kwartaal 2.022 voortzettingen afgegeven. In het eerste kwartaal van 2022 zijn dat 1.954 Voortzettingen Crisismaatregelen geweest. Het aantal VCM in het eerste kwartaal is dan ook iets (3%) lager dan in dezelfde periode in 2021, zoals is terug te zien in tabel 2.1.

2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM

Een officier van justitie start de voorbereiding voor een voortzetting crisismaatregel en dient het verzoekschrift in bij de rechter als deze van oordeel is dat hiervoor een grondslag is.

In tabel 2.2 en 2.3 is weergegeven:

1. Het aantal crisismaatregelen dat door de burgemeester genomen is, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen CM (VCM), in kolom 2
3. Het percentage van de CM waar een beschikking VCM is afgegeven, in kolom 3.

Tabel 2.2 Verhouding tussen genomen CM en VCM 2021⁵

Maand	1.Aantal genomen Crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen genomen CM en VCM
januari	709	623	88%
februari	638	666	104%
maart	789	733	93%
april	724	740	102%
mei	731	660	90%
juni	801	776	97%
juli	788	765	97%
augustus	687	676	98%
september	767	607	79%
oktober	726	696	96%
november	704	697	99%
december	684	686	100%
Totaal	8.748	8.325	95%

Maand	1.Aantal genomen crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen genomen CM en VCM
januari	717	714	100%
februari	664	668	101%
maart	758	748	99%
Totaal	2139	2.130	100%

Tabel 2.3 Verhouding tussen genomen CM en VCM 2022⁶

In tabel 2.3 is te zien dat in Q1 2022 gemiddeld 100% van de crisismaatregelen is voortgezet. Dit ligt daarmee hoger dan in Q1 2021: 95%. Een percentage bóven de 100% in een bepaalde maand kan

⁵ Gegevens in kolom 1 zijn verkregen van de VNG. Gegevens in kolom 2 zijn verkregen van de rechtspraak, beiden in januari 2022.

⁶ Gegevens in kolom 1 zijn verkregen van de VNG. Gegevens in kolom 2 zijn verkregen van de rechtspraak beiden in april 2022

verklaard worden doordat er sprake is van overloop uit de vóórgaande maanden (bijv. CM die eind januari genomen is waarvan in februari de voortzetting wordt toegewezen).

Tabel 2.4 Aantal voorbereidingen en bij rechter ingediende verzoekschriften VCM⁷ 2021 & 2022

2021			2022		
Maand	1. Voorbereide verzoekschriften VCM	2. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM	Maand	1. Voorbereide verzoekschriften VCM	2. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM
januari	669	657	januari	712	666
februari	650	624	februari	667	618
maart	815	766	maart	748	704
Subtotaal	2.134	2.047	Totaal	2.127	1.988
april	718	679			
mei	725	688			
juni	816	779			
juli	757	710			
augustus	703	663			
september	766	724			
oktober	728	674			
november	717	678			
december	680	632			
Totaal	8.744	8.274			

Toelichting

In tabel 2.4 is zichtbaar dat er in het 1^e kwartaal van 2021, 87 en in Q1 2022 139 verzoekschriften minder bij de rechter zijn ingediend, dan het aantal voorbereidingen bij het OM. Daarmee is het aantal ingediende verzoekschriften licht gedaald van 96% van de voorbereide verzoekschriften in Q1 2021 naar 93% in Q1 2022. Dit lijkt in lijn met een reguliere cijfermatige schommeling die samen hangt met onderhanden werk. Doorgaans wordt voor crisismaatregelen meteen een verzoekschrift tot voortzetting voorbereid wegens de korte termijn van drie dagen. Maar niet voor alle crisismaatregelen hoeft uiteindelijk een verzoekschrift tot voortzetting bij de rechter ingediend te worden, omdat er ondertussen geen sprake meer is van een crisissituatie. Bij de volgende editie van de ketenmonitor zal beoordeeld worden of deze daling doorzet en trendmatig wordt.

⁷ Gegevens 2021 zijn verkregen van het OM in januari 2022, de gegevens 1^e kwartaal 2022 in april 2022.

3. Zorgmachtigingen

Een zorgmachtiging is een machtiging van de rechter waarmee verplichte zorg op grond van de Wvggz verleend kan worden. Een zorgmachtiging is mogelijk als de betrokkene een psychische stoornis heeft die leidt tot ernstig nadeel voor zichzelf of voor een ander. Maar alleen als vrijwillige zorg niet mogelijk is, en verplichte zorg de enige manier is om het ernstig nadeel weg te nemen. In de zorgmachtiging staat welke vormen van verplichte zorg de zorgverleners kunnen verlenen. Het kan zijn dat iemand wordt opgenomen in een ggz-instelling. Maar verplichte zorg kan ook ambulante (thuis of poliklinisch) worden verleend. Betrokkenen kunnen verplichte zorg voorkómen door een eigen plan van aanpak te maken, als dat daarna goedgekeurd wordt door de GD. Betrokkenen kunnen zelf aangeven welke verplichte zorg zij het minst schadelijk vinden voor zichzelf, door middel van een zorgkaart of een zelfbindingsverklaring. Het aantal zorgmachtigingen in 2021 wordt vergeleken met het aantal zorgmachtigingen in 2022.

3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen ⁸

In tabel 3.1 is weergegeven:

1. Het aantal in 2021 afgegeven beschikkingen zorgmachtiging Wvggz, in kolom 1.
2. Het aantal in 2022 afgegeven beschikkingen zorgmachtiging Wvggz, in kolom 2

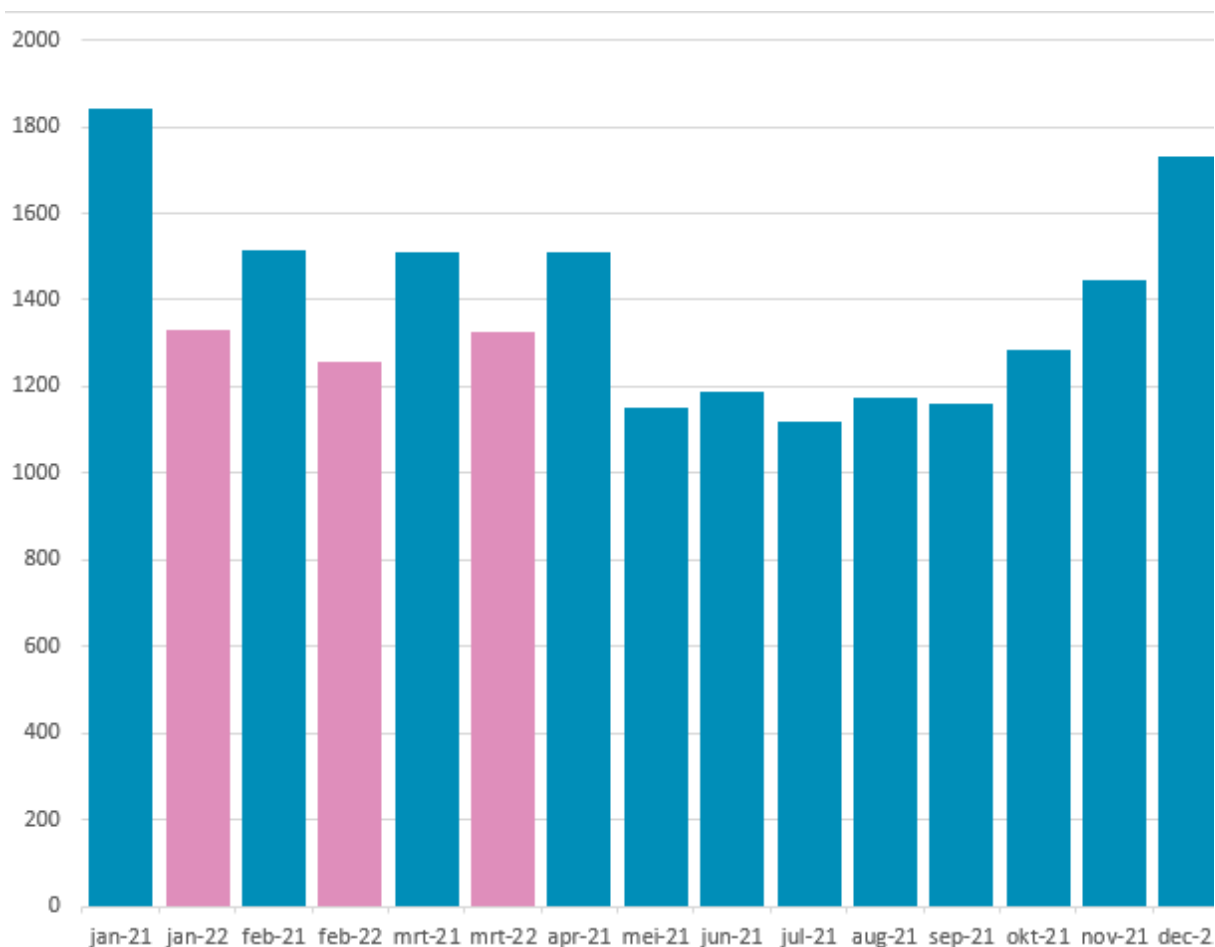
Tabel 3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtiging Wvggz 2021 en 2022

Maand	Zorgmachtigingen 2021	Maand	Zorgmachtigingen 2022
januari	1.840	januari	1.336
februari	1.514	februari	1.264
maart	1.511	maart	1.331
Totaal	4.865	Totaal	3.931
mei	1.151		
juni	1.188		
juli	1.121		
augustus	1.175		
september	1.162		
oktober	1.287		
november	1.444		
december	1.731		
Totaal	16.635		

⁸ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak (2021 in januari 2022 en 1^e kwartaal in april 2022). Waarden zijn een optelsom van zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel, wijziging zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging en zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring, ambtshalve zorgmachtiging 2:3 Wfz en zorgmachtiging met toepassing van 2:3 Wfz. De getoonde aantallen betreffen de beschikkingen die de rechter afgegeven heeft ten behoeve van een zorgmachtiging, en bevatten zowel de toegewezen als afgewezen zorgmachtigingen. Het percentage afgewezen zorgmachtigingen wordt ingeschat op ca. 6 %, op basis van OM-cijfers.

Figuur 3.1 Afgegeven beschikkingen zorgmachtiging 2021 (blauw) en 2022 (roze)

Toelichting

In 2021 zijn 16.635 zorgmachtigingen afgegeven, waarvan 4.865 in het 1^e kwartaal. In het 1^e kwartaal van 2022 waren het er 3.931. Het hoge aantal in januari 2021 is veroorzaakt doordat eind 2020 veel aanvragen zijn ingediend voor machtigingen die nog moesten worden omgezet naar de Wvvgz. Ook werden machtigingen afgegeven aansluitend op de eerste Wvvgz machtigingen die eind 2020/begin 2021 afliepen. Eind 2021 zien we wederom een piek vanwege het voor één jaar of 2 jaar afgeven van zorgmachtigingen. Dit zal naar verwachting langzaam wegebden. Het aantal zorgmachtigingen in 2022 is een betere indicatie voor het structurele niveau dan het aantal in 2021. De aantallen lijken zich in de eerste maanden van 2022 te stabiliseren.

Aanleidingen voor een zorgmachtiging

Onder de Wvvgz zijn er verschillende aanleidingen om een zorgmachtiging voor te bereiden. In tabel 3.2 en 3.3 zijn deze uitgesplitst. In de eerste kolom zijn de wijzigingen weergegeven. Dit betreft wijzigingen van bestaande zorgmachtigingen. In de tweede kolom staan de zorgmachtigingen weergegeven die bestaande, aflopende zorgmachtigingen opvolgen. De derde kolom betreft de initiële zorgmachtigingen. En vervolgens wordt nog weergegeven hoeveel zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring zijn afgegeven en het aantal dat volgt op een zorgmachtiging ná een voortzetting CM.

Tabel 3.2 Afgegeven zorgmachtigingen 2021⁹

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	39	826	662	<5	311
februari	34	855	362	<5	262
maart	32	838	344	<5	296
april	36	821	345	<5	306
mei	33	573	284	<5	260
juni	26	564	309	<5	285
juli	35	519	246		321
augustus	34	596	265	<5	277
september	30	634	241	<5	254
oktober	29	714	274	<5	269
november	35	887	234	<5	285
december	33	1.086	298	<5	311
Totaal	396	8.913	3.864	25	3.437

Tabel 3.3 Afgegeven zorgmachtigingen 2022

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	34	824	241	<5	236
februari	28	745	235	<5	254
maart	30	748	265	<5	287
Totaal	92	2.317	741	<5	777

Toelichting

Tabel 3.3 laat zien dat in 2022 het grootste aandeel (59%) van de machtigingen bestaat uit zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging. Het aantal wijzigingen op de zorgmachtigingen is stabiel op circa 30 per maand en ligt daarmee iets onder de corresponderende cijfers voor 2021. Wat betreft de initiële zorgmachtigingen liggen de aantallen in Q1 2022 aanzienlijk lager dan in dezelfde periode van 2021. Dit is in lijn met de wegebbende effecten van het overgangsjaar 2020. Het aantal zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring is in 2022 laag, in het eerste kwartaal minder dan 5 per maand.

Het aantal zorgmachtigingen aansluitend op een voortgezette crisismaatregel is af te zetten tegen het aantal voortzettingen crisismaatregel zoals weergegeven in tabel 2.1.

⁹ Tabel 3.2 en 3.3 Gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in respectievelijk januari en april 2022.

Tabel 3.4 Afgegeven zorgmachtigingen na VCM afgezet tegen VCM 2021 en 2022¹⁰

2021			2022		
Maand	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Maand	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	623	311	januari	650	236
februari	666	262	februari	621	254
maart	733	296	maart	683	287
april	740	306	Totaal	1.954	777
mei	660	260			
juni	776	285			
juli	765	321			
augustus	676	277			
september	607	254			
oktober	696	269			
november	697	285			
december	686	311			
Totaal	8.325	3.437			

Toelichting

Gelet op deze gegevens heeft in 2022 bijna 40% van betrokkenen na afloop van de voortzetting nog verplichte zorg nodig gehad en heeft dit een vervolg gekregen met een zorgmachtiging. Dit ligt lager dan de 43% voor Q1 2021. Deze ontwikkeling sluit aan bij de geluiden uit de praktijk die aangeven dat er nadrukkelijker gekeken wordt naar mogelijkheden in het vrijwillig kader. In de volgende uitgave van de ketenmonitor zal deze ontwikkeling verder gevolgd worden.

3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging

De officier van justitie ontvangt aanvragen voor de voorbereiding van zorgmachtigingen. Op basis van beschikbare informatie bepaalt de officier of er een verzoekschrift moet worden voorbereid. Als de voorbereiding is afgerond kan de officier een verzoekschrift bij de rechter indienen om een zorgmachtiging af te geven. De cijfermatige doorloop van de voorbereiding is zichtbaar in de onderstaande tabel.

In tabel 3.5 is weergegeven:

1. Het totaal aantal aanvragen ingediend bij de officier van justitie om een voorbereiding voor een zorgmachtiging te starten, in kolom 1.
2. Het aantal aanvragen dat de officier van justitie in behandeling heeft genomen, in kolom 2. Dit houdt ook in dat de voorbereiding voor een zorgmachtiging is begonnen.
3. Totaal aantal verzoekschriften dat ingediend is bij de rechter, in kolom 3.

¹⁰ Tabel 3.2, 3.3 en 3.4: gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in respectievelijk januari en april 2022.

Tabel 3.5 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2021 ¹¹

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. Voorbereidde verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.435	1.476	1.443
februari	1.488	1.469	1.471
maart	1.551	1.538	1.519
april	1.266	1.284	1.308
mei	1.121	1.093	1.014
juni	1.469	1.490	1.104
juli	1.607	1.587	1.259
augustus	1.423	1.430	1.303
september	1.659	1.567	1.321
oktober	1.615	1.663	1.449
november	1.623	1.601	1.527
december	1.625	1.648	1.610
Totaal	17.882	17.846	16.328

Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging 2022

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. Voorbereidde verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.376	1.355	1.291
februari	1.365	1.362	1.228
maart	1.417	1.426	1.407
Totaal	4.158	4.143	3.926

Toelichting

Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan en nadat deze betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen. Deze termijnen zijn van belang om de bovenstaande aantallen goed te kunnen interpreteren. Voor de aantallen in tabel 3.5 onder kolom 1 zijn deze termijnen nog niet begonnen. De termijn van 4 weken start als de betrokkene geïnformeerd is, doorgaans enkele dagen nadat een aanvraag in voorbereiding is genomen (kolom 2).

Het verschil tussen het aantal in voorbereiding genomen verzoekschriften door de officier van justitie (kolom 2) en ingediende verzoeken bij de rechter (kolom 3) (in Q1 2022 totaal 217 aanvragen) is deels te verklaren door de tijd die de geneesheer-directeur en de OvJ hebben om de voorbereiding af te ronden (maximaal 4 of 6 weken). Daarnaast wordt er voor een deel van de aanvragen geen verzoekschrift ingediend, omdat deze gedurende de voorbereiding worden beëindigd op grond van art. 5:11 of 5:16 Wvvgz. Uit apart aangeleverde cijfers in een ander bestand (i.e. niet in de tabel opgenomen) blijkt dat in Q1 2022 386 voorbereidingen op deze gronden zijn beëindigd.

¹¹ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in respectievelijk januari en april 2022.

Het verschil tussen het aantal indieningen (tabel 3.5, kolom 3: 3926) en het aantal afgegeven beschikkingen (tabel 3.1: 3931) is 5. Dit wordt onder andere bepaald door overloop uit 2021, onderhanden werk en intrekkingen door de OvJ (37) bij OM 47 in het 1e kwartaal 2022.

Officier van justitie op zitting

In de onderstaande tabellen staat weergegeven hoe vaak een officier heeft deelgenomen aan een zitting in het 1^e kwartaal van 2022. De wet schrijft voor dat de officier van justitie op de zitting aanwezig is, tenzij het evident is dat een nadere toelichting of motivering van het verzoek niet nodig is. Het kan in voorkomende gevallen behulpzaam zijn dat de OvJ op zitting is, bijvoorbeeld als de onderbouwing van de zorgmachtiging extra toelichting behoeft of als de voorliggende zaak (juridisch) complex is. De vraag of een OvJ op zitting moet verschijnen is een afweging per casus¹².

Tabel 3.6 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij ZM

OVJ op zitting aanwezig	januari	februari	maart	Totaal
Ja	22	26	19	67
Nee	1.385	1.239	1.140	3.764

Tabel 3.7 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij VCM¹³

OVJ op VCM zitting aanwezig	januari	februari	maart	Totaal
Ja	<5	<5	<5	10
Nee	667	611	611	1.889

Toelichting

In de 2022 is 67 maal (1,7%) door een officier deelgenomen aan een zitting voor een zorgmachtiging (tabel 3.6). In geval van de voortgezette crisismaatregel is 10 (0,5 %) van 1.889 zittingen bijgewoond (tabel 3.7). De percentages nemen af in de tijd (1,7% t.o.v. 3,1% in 2021 voor de ZM en 0,5% t.o.v. 1,1% in 2021 voor de VCM).

¹² Dit is de werkwijze die vermeld is in kamerbrief 'Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)', pagina 4. [Detail 2017D20919](#) | [Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

¹³ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen.

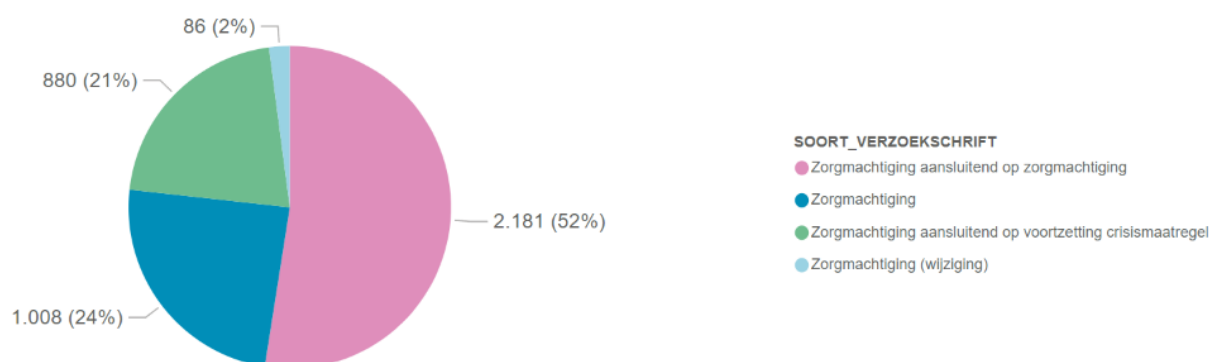
Aanvragen zorgmachtiging

In tabel 3.8 is de verdeling over de verschillende aanleidingen voor aanvragen voor voorbereiding van een verzoekschrift weergegeven. In tabel 3.9 is te zien welke functionarissen de aanvragers zijn geweest.

Tabel 3.8 Verschillende aanleidingen voor aanvraag voorbereiding verzoekschrift ZM 2022 ^{14, 15}

Maand	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging (wijziging)	Zorgmachtiging aansluitend op voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Totaal
januari	325	25	266	<5	759	1.380
februari	341	27	296	<5	700	1.365
maart	342	34	318	<5	722	1.420
Totaal	1.008	86	880	<5	2.181	4.155

Figuur 3.2 Verschillende aanleidingen voor aanvraag voorbereiding verzoekschrift 2022

Toelichting

Er zijn verschillende aanleidingen om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden. De verdeling van de aanvragen over de verschillende aanleidingen voor zorgmachtigingen is te zien in tabel 3.8. Hier is te zien dat het aantal zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging (kolom 5) hoger is dan het aantal aanvragen voor een zorgmachtiging (kolom 1).

Bij het Openbaar Ministerie wordt ook het aantal zelfbindingsverklaringen geregistreerd. In het 1^e kwartaal van 2022 zijn 61 nieuwe zelfbindingsverklaringen geregistreerd. Maandelijks komen er circa 20 nieuwe zelfbindingsverklaringen bij.

¹⁴ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in april 2022.

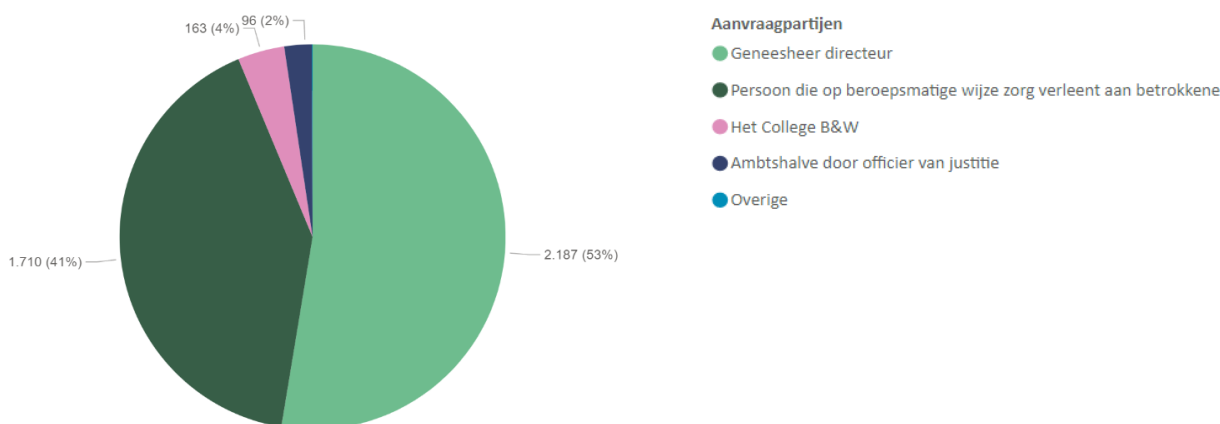
¹⁵ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de tootaaltelling van de rijen of kolommen

Tabel 3.9 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging ¹⁶¹⁷

Aanvrager	januari	februari	maart	Totaal
Ambtenaar van de politie		<5		<5
Ambtshalve door officier van justitie	31	28	37	96
Forensische zorgaanbieder	<5			<5
Geneesheer directeur	681	742	764	2.187
Het College B&W	48	70	45	163
Persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent aan betrokkene	615	524	571	1.710
Totaal	1.380	1.365	1.417	4.160

Figuur 3.3 Ingediende aanvragen per aanvrager 2021

Toelichting

In art. 5:3 Wvvgz staat benoemd wie een aanvraag voor een zorgmachtiging kan indienen. In tabel 3.9 is te zien dat de aanvragen voor de voorbereiding van een verzoekschrift vooral (95%) vanuit de zorg worden ingediend (een geneesheer-directeur (53%) of een persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent (41%)).

Vanuit de politie wordt aangegeven dat rechtstreekse aanvragen voor een zorgmachtiging niet de voorkeur hebben. De politie streeft naar vroegsignalering in de wijk, en doet hiervoor meldingen bij de gemeente. De gemeente handelt dan verder op basis van deze melding (in overleg met de politie). Dat kan uiteindelijk ook resulteren in een aanvraag zorgmachtiging door de gemeente. Rechtstreekse aanvragen door de politie komen dus idealiter niet veel voor. Dit blijkt ook uit de cijfers: de politie is nauwelijks een aanvrager geweest in het 1^e kwartaal van 2022.

¹⁶ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in april 2022.

¹⁷ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen

3.3 Verkennend onderzoek

In tabel 3.10 is het aantal meldingen weergegeven van burgers over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. In tabel 3.11 en tabel 3.12 is het aantal verkennende onderzoeken te zien dat gestart is. In deze tabellen wordt ook de status van de onderzoeken weergegeven.

De bron van het aantal meldingen en verkennende onderzoeken voor deze ketenmonitor is een systeem dat door een groot deel van de gemeenten wordt gebruikt. Doordat niet alle gemeenten dit systeem gebruiken, is het aantal meldingen zoals weergegeven in tabel 3.10 niet volledig, maar geeft wel een globaal beeld. Slechts 1% van de gemeenten maakt geen gebruik van dit systeem.

Tabel 3.10 Meldingen bij gemeenten 2021 en 2022 ¹⁸

2021				2022			
Maand	1. Aantal meldingen bij gemeenten	2. Waarvan melders met doorzettingsmacht	3. Waarvan anonieme meldingen	Maand	1. aantal meldingen bij gemeenten	2. Waarvan melders met doorzettingsmacht	3. Waarvan anonieme meldingen
maart	123	42	41	januari	134	25	45
januari	108	30	41	februari	123	23	53
februari	96	14	35	maart	130	21	59
Subtotaal	327	86	117	Totaal	387	69	157
maart	123	42	41				
april	122	22	43				
mei	76	22	30				
juni	107	25	47				
juli	135	20	53				
augustus	119	27	46				
september	96	22	32				
oktober	93	24	33				
november	113	25	39				
december	127	30	57				
Totaal	1315	303	497				

¹⁸ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in april 2022. Gegevens van gemeenten die niet via hetzelfde systeem registreren en aanleveren zijn niet meegenomen in de aantallen. Het betreft gemeenten in Drenthe, IJsselland en Gooi en –Vechtstreek.

Tabel 3.11 Verkennende onderzoeken 2021¹⁹

2021

Maand	1. Aantal verkennend onderzoek	2. Afgeronde VO dat leidt tot aanvraag	3. Aantal Voortijdig Beëindigd VO	4. Afgeronde VO met besluit tot geen aanvraag	5. Aantal VO, aanvraag toch doorgezet
januari	105	41	38	21	5
februari	93	50	28	15	0
maart	114	54	36	24	0
Subtotaal	312	145	102	60	5
april	120	58	36	25	1
mei	76	32	25	18	1
juni	107	42	34	28	3
juli	124	63	38	23	0
augustus	105	49	38	14	4
september	89	39	31	17	2
oktober	93	44	28	21	0
november	101	55	31	11	4
december	112	60	35	17	0
Totaal	1.239	587	398	234	20

Tabel 3.12 Verkennende onderzoeken 2022

Maand	1. Aantal verkennend onderzoeken	2. Afgeronde VO dat leidt tot aanvraag	3. Aantal Voortijdig Beëindigd VO	4. Afgeronde VO met besluit tot geen aanvraag	5. Aantal VO, aanvraag toch doorgezet
januari	126	62	45	19	0
februari	111	51	42	18	0
maart	97	37	42	18	0
Totaal	334	150	129	55	0

Toelichting

In Q1 2022 zien we meer Wvvgz-meldingen (387) dan in het 1^e kwartaal van 2021 (327). Mogelijk worden meldingen op basis van kennis, ervaring en voortschrijdend inzicht eerder als Wvvgz melding gekwalificeerd. Het is ook mogelijk dat er simpelweg meer gemeld wordt.

Kolommen 2, 3, 4 en 5 in tabel 3.11 geven aan op welke wijze de verkennende onderzoeken zijn afgerond. Voor 150 afgeronde verkennende onderzoeken, iets minder dan de helft, zijn er aanvragen tot voorbereiding voor een zorgmachtiging gedaan bij de officier van justitie. Het verschil tussen het aantal verkennende onderzoeken in kolom 1 en het aantal afgeronde onderzoeken is het aantal

¹⁹Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in april 2022. Gegevens van gemeenten die niet via hetzelfde systeem registreren en aanleveren zijn niet meegenomen in de aantallen. Het betreft gemeenten in Drenthe en Gooi en –Vechtstreek. Op het moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen.

lopende onderzoeken. Een verkennend onderzoek is erop gericht om helder te krijgen of verplichte ggz nodig is, of, anders gezegd, of er nog mogelijkheden bestaan om dat te voorkomen. Verkennende onderzoeken waarvoor is besloten om geen aanvraag in te dienen bij de officier van justitie krijgen mogelijk een vervolg in het vrijwillige zorgkader.

Aanvragen tot verzoekschrift Zorgmachtiging afkomstig van college van B&W

In tabel 3.13 is het verloop weergegeven van de aanvragen voor een verzoekschrift zorgmachtiging die door colleges van B&W zijn aangevraagd.

In de kolommen is het volgende weergegeven:

1. Aantal aanvragen tot verzoekschrift zorgmachtiging door colleges van B&W
2. Aantal voorbereidingen verzoekschrift zorgmachtiging afkomstig van colleges van B&W dat beëindigd is
3. Aantal bij de rechter ingediende verzoekschriften voor zorgmachtiging, waarvan de aanvraag afkomstig was van colleges van B&W
4. Aantal door de rechter toegewezen zorgmachtigingen, waarvan de aanvraag afkomstig was van colleges van B&W

Tabel 3.13 Verloop aanvragen van Colleges van B&W 2022 ²⁰

Maand	1. Aantal aanvragen verzoekschrift ZM	2. Aantal voorbereidingen beëindigd	3. Aantal ingediend	4. Aantal zorgmachtigingen
januari	48	15	22	14
februari	70	11	28	10
maart	45	<5	<10	
Totaal	163	29	56	24

Van de 163 door colleges van B&W ingediende aanvragen zijn er 30 voorbereidingen beëindigd (op grond van artikel 5:11 en 5:16 Wvvgz) en 60 ingediend bij de rechter. Het verschil tussen 163 (Kolom 1) en 90 (30+60; kolom 2 + 3) betreft 73 nog niet afgeronde procedures (onderhanden werk) én verzoekschriften die niet in behandeling zijn genomen maar afgewezen op grond van artikel 5:3 Wvvgz (28 in het 1e kwartaal 2022). In 2022 heeft het OM 24 afschriften ontvangen van toegewezen zorgmachtigingen op de 60 verzoekschriften die zijn ingediend. Voor (60-24=) 36 verzoekschriften is nog geen beschikking ontvangen, dan wel de beschikking niet toegewezen.

Het aantal van 163 aanvragen leidt in 24 gevallen tot een toegewezen beschikking. Dit worden er mogelijk meer omdat er nog wat onderhanden werk is. Maar het lage aantal dat uiteindelijk tot een zorgmachtiging leidt is aanleiding geweest voor het OM en de VNG om naar oorzaken en oplossingen te zoeken. Het OM en de VNG hebben in samenwerking met het ketencoördinatieteam Wvvgz nadere handvatten geformuleerd ten aanzien van het verkennend onderzoek en het onderbouwen van de aanvragen vanuit het college van B&W richting het OM. In de meest recente versie van de Handreiking Verkennend Onderzoek zijn deze opgenomen.

²⁰ Gegevens zijn verkregen van het OM in april 2022. Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen

3.4 Zorgmachtigingen met toepassing 2.3 Wet forensische zorg

Onderstaande tabel geeft het aantal afgegeven Wvfgz-zorgmachtigingen weer met toepassing van artikel 2:3 Wfz.

Tabel 3.14 Afgegeven zorgmachtigingen artikel 2.3 Wfz 2021²¹

Maand	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Totaal
Zorgmachtiging 2.3 Wfz	15	11	<10	21	8	14	12	<10	10	17	12	14	150

Tabel 3.14 Afgegeven zorgmachtigingen artikel 2.3 Wfz 2022²²

Maand	januari	februari	maart	Totaal
Zorgmachtiging 2.3 Wfz	<10	<10	<10	21

In tabel 3.14 is het aantal afgegeven zorgmachtigingen te zien via artikel 2:3 Wfz. Een rechter kan hiertoe ambtshalve of op verzoek van een officier van justitie besluiten. De cijfers voor Q1 2022 zijn van een vergelijkbare omvang als die in hetzelfde kwartaal van jaar daarvoor.

3.5 Beëindigingen van verplichte zorg

Op grond van artikel 8:18 Wvfgz kan de geneesheer-directeur een beslissing nemen tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging indien het doel van verplichte zorg is bereikt of niet langer wordt voldaan aan het criterium voor verplichte zorg.

In Tabel 3.15 is het aantal beëindigingen weergegeven van zorgmachtigingen en van machtigingen voortzetting crisismaatregel. Daarbij is zichtbaar dat er in Q1 van 2022 meer beëindigingen ingezet zijn door de GD dan in het corresponderende kwartaal van 2021. In de volgende versie van de ketenmonitor zal dit gevolgd en waar wenselijk geduid worden.

Tabel 3.15 Door GD beëindigde zorg 2021²³

Maand	Door GD voortijdig beëindigd
januari	25
februari	16
maart	52
april	32
mei	34
juni	45
juli	54
augustus	52
september	50
oktober	48
november	40
december	54
Totaal	502

Tabel 3.15 Door GD beëindigde zorg 2022²⁴

Maand	Door GD voortijdig beëindigd
januari	53
februari	36
maart	77
Totaal	166

²¹ Gegevens t

uuari 2022.

²² Gegevens over 2022 zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in april 2022.

²³ Gegevens afkomstig van het OM in januari 2022.

²⁴ Gegevens afkomstig van het OM in april 2022.

3.6 Eigen plan van aanpak

Bij de start van een voorbereiding voor een zorgmachtiging kan de betrokkene kenbaar maken een eigen plan van aanpak op te willen stellen. Zodra de GD hiermee instemt wordt de procedure voor de voorbereiding door de GD geschorst.

In tabel 3.16 is weergegeven:

1. Aantal voorbereidingen zorgmachtiging die zijn geschorst door de GD om een eigen plan van aanpak op te stellen, en die zijn geregistreerd bij het OM, in kolom 1.
2. Aantal van de geschorste voorbereidingen waarvoor alsnog een verzoekschrift is ingediend, in kolom 2.
3. Aantal beëindigingen van voorbereiding zorgmachtiging op grond van artikel 5:11 of 5:16 Wvvgz, nadat er eerder geschorst was voor een eigen plan van aanpak, in kolom 3.
4. Aantal zorgmachtigingen in voorbereiding die zijn geschorst en waarvoor nog geen verzoekschrift is ingediend en de voorbereiding nog niet is beëindigd in kolom 4.

Tabel 3.16 Eigen plan van aanpak 2021 ²⁵

Maand	1. Schorsingen voorbereiding n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift alsnog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd	4. Lopende schorsingen
januari	82	65	17	
februari	82	66	16	
maart	113	97	16	<5
april	81	65	16	
mei	51	51	0	
juni	77	61	16	
juli	91	72	19	
augustus	80	64	16	
september	62	52	10	<5
oktober	95	81	14	<5
november	86	67	19	<5
december	70	30	<10	40
Eindtotaal	970	771	160	40

Tabel 3.16 Eigen plan van aanpak 2022 ²⁶

Maand	1. Schorsingen voorbereiding n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift alsnog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd	4. Lopende schorsingen
januari	85	69	15	<5
februari	86	64	17	5
maart	67	17	<5	47
Totaal	238	150	40	55

²⁵ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in januari 2022, Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

²⁶ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in april 2022, Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen.

Toelichting

In tabel 3.16 is te zien dat in het 1^e kwartaal van 2022 238 keer de voorbereiding van een zorgmachtiging geschorst is omdat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld om een eigen plan van aanpak op te stellen. Dit is lager dan in het 1^e kwartaal van 2021 (277 maal; 14% minder). Waarschijnlijk doordat meer opvolgende zorgmachtigingen worden voorbereid en dan niet altijd opnieuw een mogelijkheid voor een eigen plan van aanpak wordt geboden. In 2021 heeft dit in 16,5% van de gevallen (160 maal) geleid tot de beëindiging van de aanvraag zorgmachtiging; in het 1e kwartaal van 2022 heeft dit 40 maal (16,8%) plaats gevonden. 55 procedures waarin is geschorst zijn nog lopend.

3.7 Aantal personen en aantal machtigingen per persoon

Sinds januari 2020 zijn er 22.127²⁷ personen aan wie één of meerdere Wvggz-machtigingen zijn afgegeven. Dit betreft zowel de voortzettingen crisismaatregel als de zorgmachtigingen. In de onderstaande tabel is het aantal machtigingen weergegeven dat per persoon is toegewezen en het aantal personen.

1. Het aantal toegewezen machtigingen
2. Het aantal personen

Tabel 3.17 Overzicht aantal personen en aantal machtigingen per persoon 2020, 2021 en Q1 2022

Tabel 3.17A Overzicht aantal personen en aantal machtigingen per persoon 2020 en 2021

Overzicht aantal personen
en aantal machtigingen per
persoon
2020 en 2021

1. Aantal machtigingen	2. Aantal Personen
1	7.330
2	7.267
3	4.592
4 of meer	1.444
Totaal	20.633

Overzicht aantal personen
en aantal machtigingen per
persoon
2020, 2021 en Q1 2022

1. Aantal machtigingen	2. Aantal Personen
1	7.787
2	6.878
3	5.448
4 of meer	2.014
Totaal	22.127

Toelichting

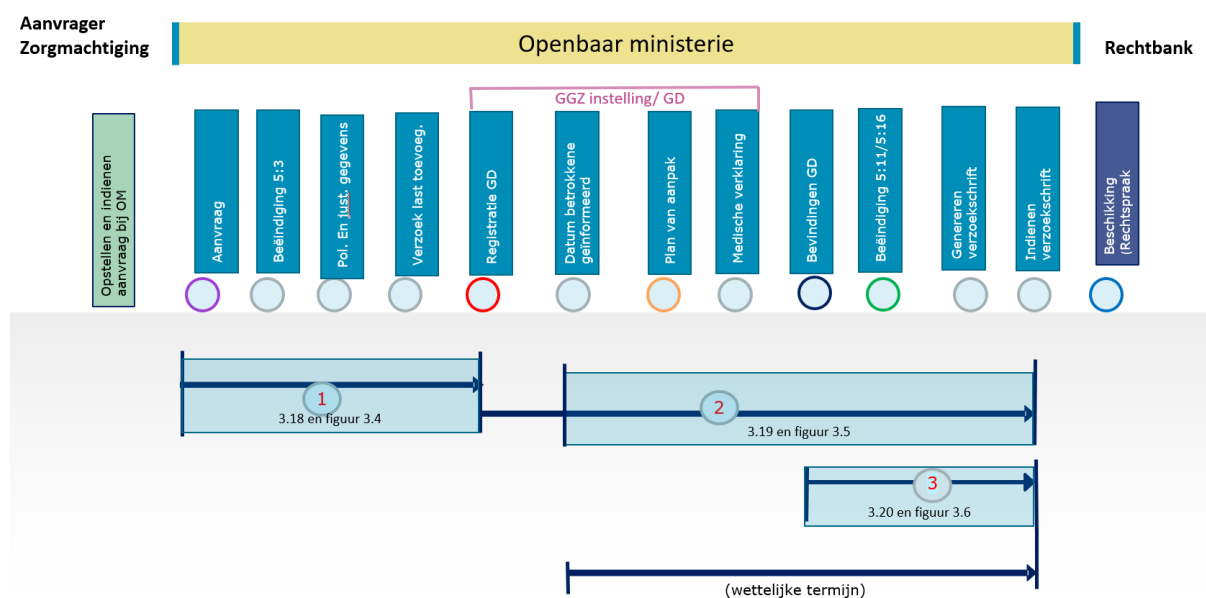
In bovenstaande tabel is zichtbaar dat er in Q1 van 2022, 1.494 personen met 1 of meer machtigingen bij zijn gekomen. Bij de meeste personen (ruim 66%) aan wie een machtiging is afgegeven dit 1 of 2 machtigingen betreft, en voor een ander deel (bijna 25 %) waren dit 3 machtigingen. Dit kan bijvoorbeeld betreffen een voortzetting van een crisismaatregel en een zorgmachtiging volgend op een voortzetting crisismaatregel, waarna mogelijk nog een zorgmachtiging volgt, omdat een eerste machtiging onder de Wvggz voor een half jaar werd afgegeven. Aan een klein deel (iets meer dan 9%) van de betrokkenen zijn 4 of meer machtigingen afgegeven in de afgelopen 3 jaar.

²⁷ Gegevens afkomstig van het OM in april 2022.

3.8 Doorlooptijden voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging

In deze paragraaf zijn doorlooptijden opgenomen van de voorbereiding van verzoekschriften voor zorgmachtigingen²⁸. Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan. Nadat de GD de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen (en nog eens drie weken als er een deskundigenonderzoek wordt gedaan).

29

Er zijn drie doorlooptijden opgenomen.

1. In tabel 3.18 de doorlooptijd van registratie van de aanvraag bij het Openbaar Ministerie tot het aanwijzen van een geneesheer-directeur (GD),
2. In tabel 3.19 van betrokkene geïnformeerd tot indienen verzoekschrift,
3. In tabel 3.20 van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift.

De doorlooptijden zijn weergegeven in aantallen dagen.

Iedere tabel heeft per maand 2 kolommen

1. Gemiddelde doorlooptijd in dagen
2. Aantal aanvragen tot voorbereiding van een verzoekschrift zorgmachtiging. Dit is het aantal dat is meegenomen in de meting van doorlooptijd.

Daarnaast is per tabel een grafiek (boxplot) opgenomen, waarin de spreiding van de doorlooptijden zichtbaar is.

²⁸ Gegevens zijn in januari 2022 verkregen vanuit het OM.

²⁹ Met dank aan het OM.

Doorlooptijd van registratie aanvraag tot het aanwijzen van een GD

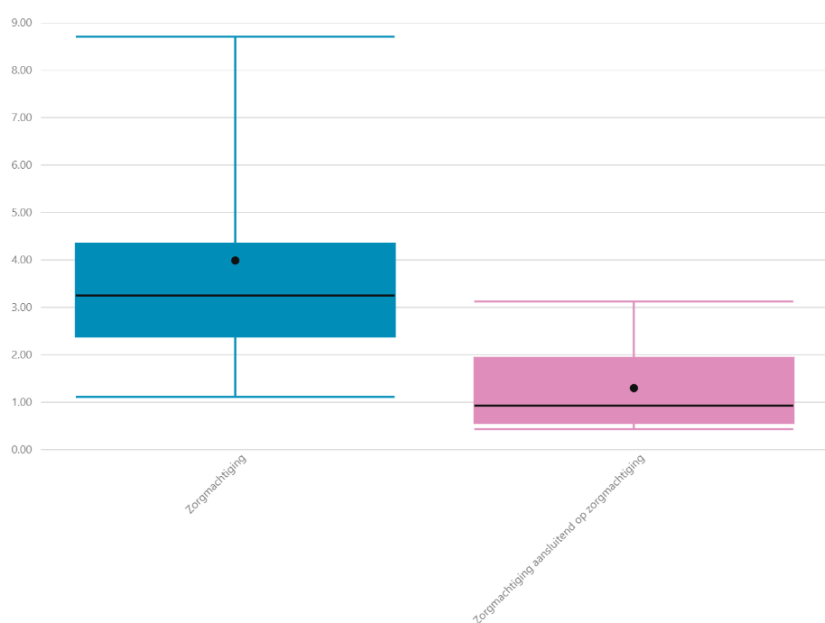
Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan. In onderstaande tabel is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven.

Tabel 3.18 Gemiddeld aantal dagen van registratie aanvraag tot aanwijzen GD 2021 en 2022³⁰

2021			2022		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	2,99	1.432	januari	1,72	1.328
februari	3,56	1.446	februari	1,81	1.328
maart	2,87	1.500	maart	1,90	1.382
april	3,14	1.226	Totaal	1,81	4.038
mei	3,27	1.062			
juni	3,07	1.422			
juli	2,74	1.540			
augustus	1,83	1.384			
september	1,95	1.520			
oktober	2,19	1.619			
november	2,24	1.546			
december	2,34	1.608			
Totaal	2,65	17.305			

In figuur 3.4 is deze doorlooptijd voor 2022 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging.

Figuur 3.4 Doorlooptijd van registratie aanvraag tot aanwijzen GD 2022³¹

³⁰ Gegevens afkomstig van OM april 2022.

³¹ De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven).

Toelichting

In figuur 3.4 zijn de doorlooptijden van de registratie van de aanvraag tot het aanwijzen van een GD gesplitst naar verschillende aanleidingen voor de aanvraag van voorbereiding voor een verzoekschrift van een zorgmachtiging.

Als de aanleiding een initiële zorgmachtiging betreft, ligt de doorlooptijd van de registratie van de aanvraag tot het aanwijzen van een GD tussen 1 en 9 dagen (tussen de blauwe lijnen), waarbij het gemiddelde op ca. 4 dagen ligt (de zwarte punt). De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op ruim 3 ligt. Het blauwe blok laat zien dat voor het grootste deel van de aanvragen deze doorlooptijd tussen de 3 en 4 dagen ligt.

Als de aanleiding van de aanvraag een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging betreft (roze blok), dan ligt de gemiddelde doorlooptijd van registratie van de aanvraag en aanwijzen van de GD op 1,3 dagen (de zwarte punt). Met een mediaan van 0,9 is zichtbaar dat de doorlooptijd voor dit onderdeel korter is dan bij aanvragen van eerste zorgmachtigingen. Dit is verklaarbaar omdat de GD dan reeds bekend is.

Tabel 3.18 laat zien dat in vergelijking met het eerste kwartaal van 2021 de doorlooptijd significant gedaald is. De boxplots laten zien dat steeds vaker de gestelde termijn gehaald wordt.

Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift

Nadat de GD de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken (28 dagen) voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken -42 dagen- als er sprake is van een eigen plan van aanpak). In onderstaande tabel is per maand het gemiddeld aantal dagen weergegeven. Vanwege het ontbreken van de bijbehorende cijfers is er daarbij geen onderscheid gemaakt in de doorlooptijden met of zonder een eigen plan van aanpak.

Tabel 3.19 Gemiddeld aantal dagen van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift

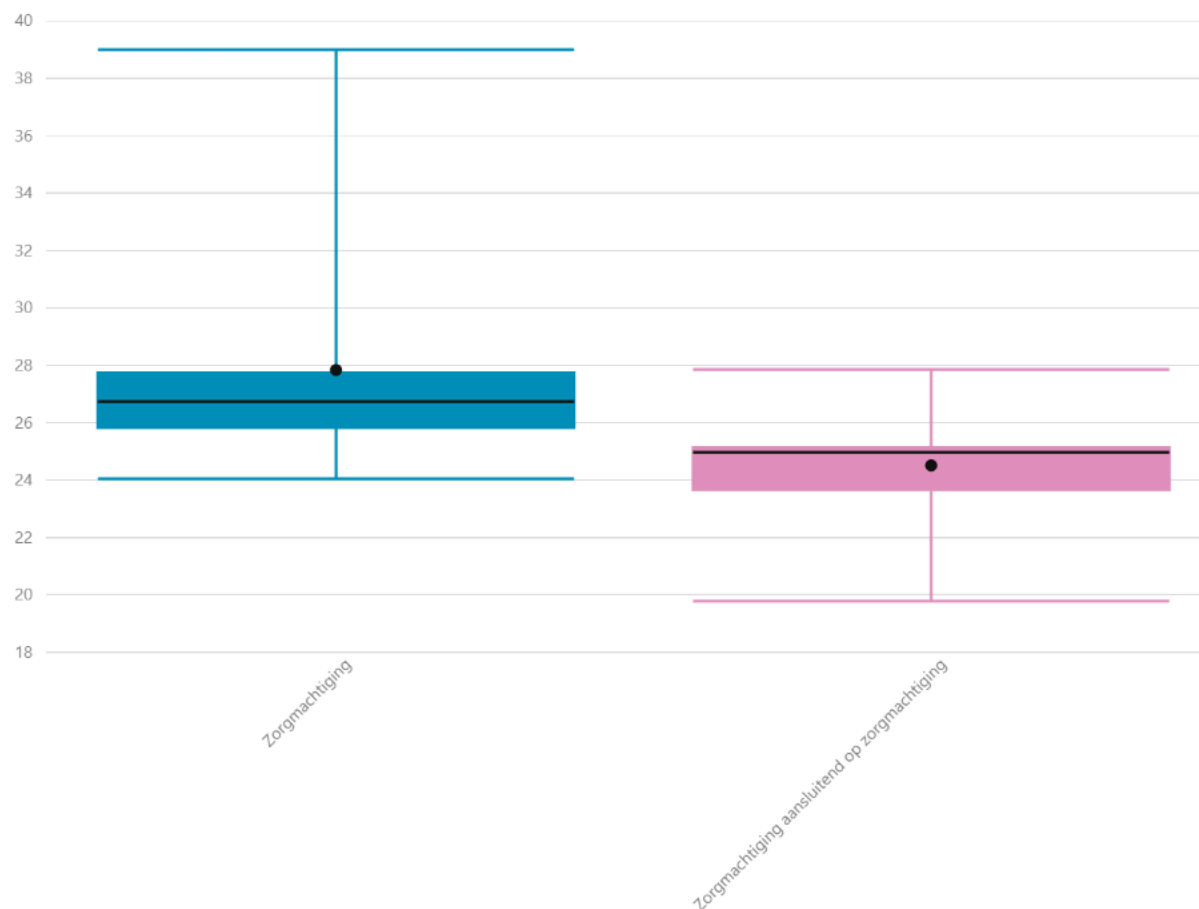
2021			2022		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	30,49	647	januari	27,90	727
februari	29,29	593	februari	28,46	748
maart	30,06	685	maart	21,28	314
april	30,13	575	Totaal	25,96	1789
mei	28,30	513			
juni	30,72	730			
juli	29,68	799			
augustus	30,75	730			
september	28,99	878			
oktober	29,99	1008			
november	28,25	841			
december	21,90	487			
Totaal	29,02	8486			

In figuur 3.5 is deze doorlooptijd voor 2022 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging. Gemiddeld ligt de realisatie in lijn met de norm. De regiomonitor geeft meer details per arrondissement.

³² Niet voor alle voorbereidingen zijn de relevante gegevens aangeleverd (aantallen in de 2e kolom zijn laag), daarom konden slechts voor een deel van de voorbereidingen de doorlooptijden worden berekend.

Figuur 3.5 Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift 2022

Toelichting

De vergelijking met de cijfers van 2021 (Tabel 3.19) laten zien dat er een significante daling in de doorlooptijd gerealiseerd is.

In figuur 3.5 is zichtbaar dat de doorlooptijd van het informeren van een betrokkene tot het indienen van een verzoekschrift bij initiële zorgmachtigingen (het blauwe blok) ligt tussen bijna 24 en de 39 dagen, waarbij het gemiddelde net onder 28 dagen ligt (de zwarte stip). De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan³³ iets lager, rond 27 dagen ligt. Voor de initiële zorgmachtigingen wordt daarmee in de meeste gevallen de wettelijke doorlooptijd van maximaal 28 dagen gehaald.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen (roze blok) ligt de mediaan én het gemiddelde van dit onderdeel van de voorbereiding op ca. 25 dagen. De gemiddelde doorlooptijd bij de aansluitende zorgmachtigingen is dus zo'n 3 dagen korter dan bij de reguliere ZM. Uit de onderliggende cijfers blijkt verder dat doorlooptijd van ongeveer 85% van de ingediende verzoekschriften ligt tussen de 20 en 28 dagen.

³³De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.)

Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot ondertekening verzoekschrift door OvJ

Nadat een GD is aangewezen zal de GD bevindingen opstellen en deze naar de OvJ sturen. Op basis van de bevindingen kan de OvJ besluiten een verzoekschrift in te dienen. In tabel 3.20 is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven van ontvangen bevindingen van de GD tot het ondertekenen van het verzoekschrift door de OvJ, ten behoeve van het indienen van een verzoekschrift bij de rechtbank.

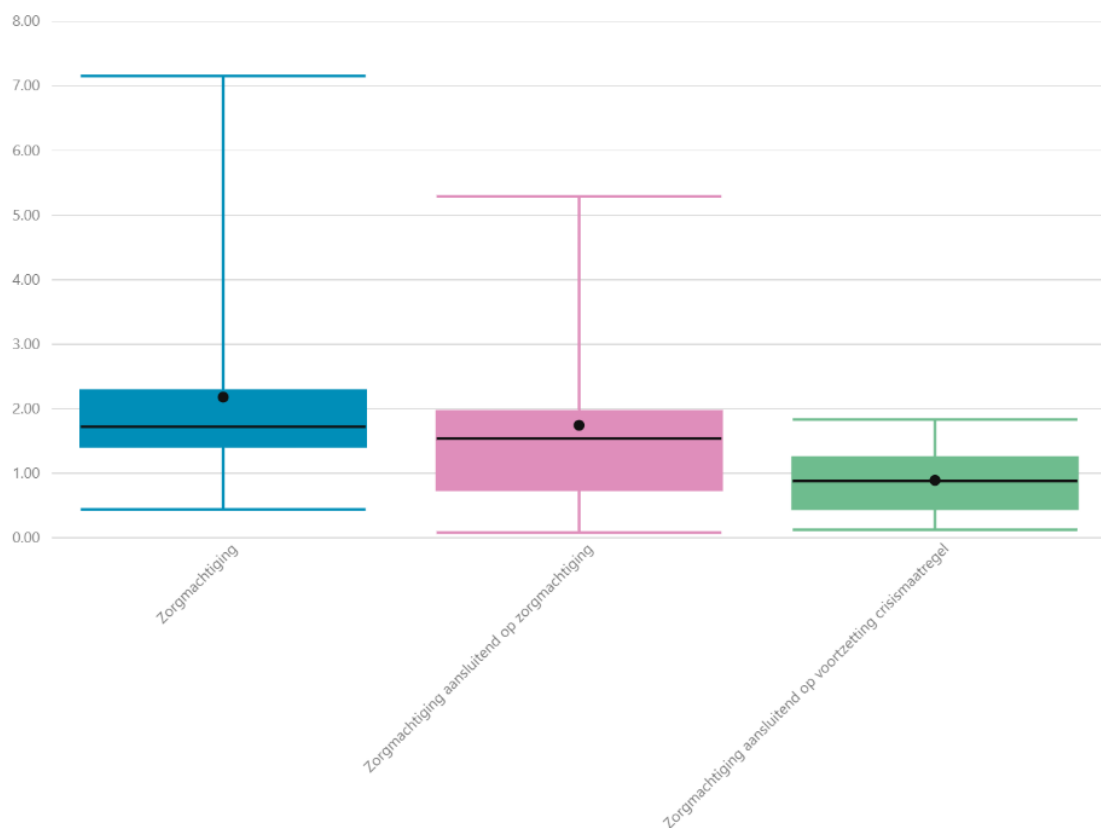
Tabel 3.20 Gemiddeld aantal dagen van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift 2022

2021			2022		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	2,38	1.365	januari	2,54	1.269
februari	2,87	1.350	februari	1,78	1.204
maart	2,58	1.490	maart	1,37	1.375
april	2,05	1.255			
mei	1,89	974			
juni	1,60	1.055			
juli	1,99	1.231			
augustus	2,17	1.272			
september	2,45	1.276			
oktober	1,84	1.433			
november	2,57	1.476			
december	2,97	1.573			
Totaal	2,32	15.750			

In figuur 3.6 is deze doorlooptijd voor het eerste kwartaal 2022 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een voortzetting crisismaatregel.

Figuur 3.6 Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift 2022³⁴

Toelichting

Ook hier is het beeld dat er ten opzichte van 2021 een duidelijke daling in de doorlooptijd gerealiseerd is (Tabel 3.20).

In figuur 3.6 is zichtbaar dat de gemiddelde doorlooptijd van de ontvangen bevindingen van de GD tot het ondertekenen van een verzoekschrift bij zorgmachtigingen (het blauwe blok) varieert tussen 0,4 en ruim 7 dagen, waarbij het gemiddelde op iets meer dan 2 dagen ligt. De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op 1,7 ligt, waarbij de doorlooptijd voor dit onderdeel bij de meeste aanvragen tussen 1,2 en 2,2 dagen ligt.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen ligt de gemiddelde doorlooptijd op 1,7 dagen met een mediaan van ruim 1,5. Dit is een kortere doorlooptijd dan bij de voorbereiding van verzoekschriften voor eerste zorgmachtigingen.

Bij zorgmachtigingen aansluitend op crisismaatregel ligt dit onderdeel van de doorlooptijd nog iets lager, namelijk tussen een 0,1 dag en 1,2 dagen met een gemiddelde van 0,9 dag.

³⁴ De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.

3.9 Doorlooptijden Rechtspraak van indiening tot uitspraak

Na het onderzoeken van de bevindingen kan de OvJ besluiten een verzoekschrift in te dienen bij de rechtspraak. Na ontvangst van een verzoekschrift wordt een zitting gepland, waar vervolgens een uitspraak wordt gedaan. Daarna wordt de beschikking afgegeven en afschriften verzonden. In tabel 3.21 is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven van ontvangst van verzoekschriften tot het doen van een uitspraak door de rechter³⁵. De wettelijke termijn hiervoor is maximaal 21 dagen (met mogelijke verlenging in geval van zon-/feestdagen, eigen plan van aanpak en een andere termijn bij toepassing van 2.3 Wfz).

Tabel 3.21 Gemiddeld aantal dagen van indiening tot uitspraak

2021			2022		
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	Aantal	Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	Aantal
januari	21,58	1.840	januari	13,28	2.066
februari	19,08	1.514	februari	12,88	1.960
maart	17,04	1.511	maart	12,35	2.104
april	22,66	1.511	Totaal	12,83	6.130
mei	16,88	1.151			
juni	18,45	1.188			
juli	15,45	1.121			
augustus	16,10	1.175			
september	16,63	1.162			
oktober	17,92	1.287			
november	17,08	1.444			
december	17,46	1.731			
Totaal	18,24	16.635			

In figuur 3.7 is deze doorlooptijd voor Q1 2022 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een voortzetting crisismaatregel en voortzettingen van een CM.

³⁵ Gegevens afkomstig van de Rechtspraak april 2022. In deze tabel ziet u de gemiddelde doorlooptijd van wijziging ZM, ZM aansluitend op ZM, zorgmachtiging, ZM o.b.v. zelfbindingsverklaring, VCM en ZM aansluitend op VCM.

Figuur 3.7 Gemiddeld aantal dagen van ontvangen verzoekschrift tot uitspraak Q1 2022..

Toelichting

Tabel 3.21 laat een duidelijke daling van de gemiddelde doorlooptijd zien ten opzichte van 2021.

In figuur 3.7 is zichtbaar dat de gemiddelde doorlooptijd van de ontvangen verzoekschriften van de OvJ tot de uitspraak van de rechter bij zorgmachtigingen (het blauwe blok) varieert tussen ruim 15 en 34 dagen, waarbij het gemiddelde op bijna 21 dagen ligt. De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op 18,1 dagen ligt, waarbij de doorlooptijd voor dit onderdeel bij de meeste verzoekschriften tussen 18 en 21 dagen ligt. Uitschieters zoals een doorlooptijd van 34 dagen worden vaak veroorzaakt doordat het moeilijk is een zitting te plannen met betrokkene, vooral bij een initiële zorgmachtiging. Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen (roze blok) ligt de gemiddelde doorlooptijd op 18 dagen met een mediaan van 17 dagen. Dit is een iets kortere doorlooptijd dan bij de voorbereiding van verzoekschriften voor eerste zorgmachtigingen. Door een aantal uitschieters in doorlooptijd ligt de gemiddelde duur op ruim 18 dagen.

Bij zorgmachtigingen aansluitend op crisismaatregel ligt dit onderdeel van de doorlooptijd lager, namelijk tussen een 11,5 dag en bijna 20 dagen met een gemiddelde van ruim 15 dagen.

Bij de voortzetting crisismaatregel is zichtbaar dat er sneller uitspraak wordt gedaan. Dit moet binnen drie dagen plaatsvinden vanwege de korte looptijd van een crisismaatregel. De doorlooptijd ligt gemiddeld tussen de ruim 2 en bijna 6 dagen. De gemiddelde en de mediaan liggen dicht tegen elkaar met 3,2 en 3 dagen.

Over het algemeen worden de wettelijke termijnen door de rechtspraak gehaald. Deze termijn is van indiening tot uitspraak. De uitspraak vindt plaats op een zitting, deze is mondeling. Doorgaans stuurt de rechtbank op dezelfde dag een kennisgeving mondelinge uitspraak naar de betrokken partijen. De rechtbank heeft dan nog 14 dagen om de beschikking af te geven.

4. Patiëntenvertrouwenspersoon

De betrokkene kan in het proces van de Wvvgz ondersteund worden door een patiëntenvertrouwenspersoon. Dit kan bijvoorbeeld bij het opstellen van een zorgplan of zorgkaart of bij een klacht over (verplichte) zorg of een vraag over het proces. De geneesheer-directeur en de burgemeester vragen in het proces van respectievelijk de zorgmachtiging en de crisismaatregel de betrokkene of diens persoonsgegevens doorgestuurd mogen worden naar een patiëntenvertrouwenspersoon, of betrokkene geeft dit zelf aan. De patiëntenvertrouwenspersoon kan dan contact opnemen en, indien gewenst, ondersteuning leveren. Daarnaast ontvangen de betrokkenen van de geneesheer-directeur ook de contactgegevens van de Stichting PVP zodat betrokkenen ook zelf contact kunnen opnemen met een patiëntenvertrouwenspersoon.

4.1 Inzet PVP

De patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) biedt advies en bijstand in de voorbereiding en gedurende de looptijd van een zorgmachtiging en bij een crisismaatregel. Daarnaast biedt de pvp ook ondersteuning in onder andere de forensische psychiatrie en aan betrokkenen die vrijwillig in behandeling zijn. Er wordt vastgelegd welke titel cliënten hebben ten tijde van een vraag of klacht.

In onderstaande tabel is het aantal keren te zien dat een pvp ondersteuning heeft gegeven aan betrokkenen met genoemde juridische titels in 2022. Stichting PVP telt het aantal keren ondersteuning, hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

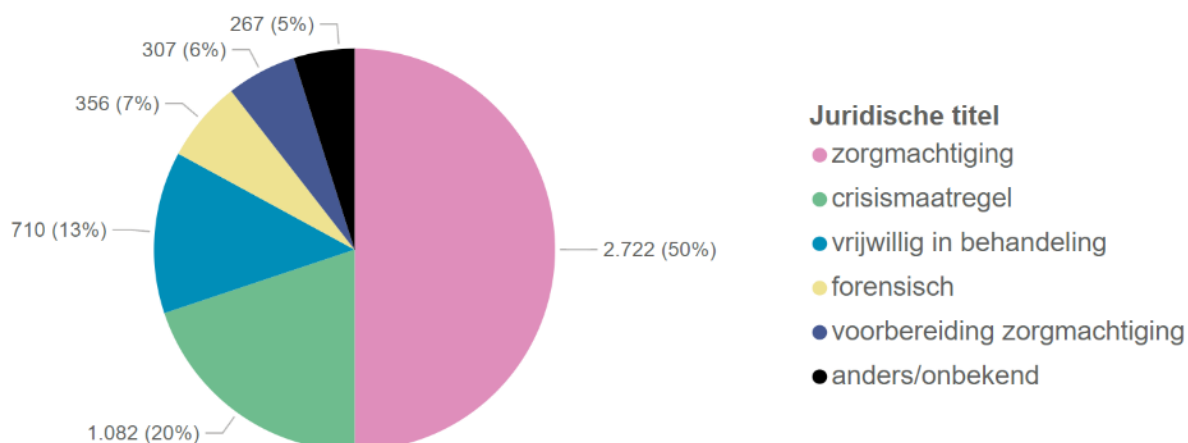
Tabel 4.1 Inzet PVP Q1 2022

Juridische titel	januari	februari	maart	Totaal
zorgmachtiging	989	807	926	2.722
crisismaatregel	374	308	400	1.082
vrijwillig in behandeling	248	232	230	710
forensisch	132	119	105	356
voorbereiding zorgmachtiging	98	103	106	307
anders/onbekend	81	80	106	267
Totaal	1.922	1.649	1.873	5.444

Onder de crisismaatregelen valt ook de inzet tijdens voortzetting CM. Voortzetting CM wordt niet apart vastgelegd. "Anders/onbekend" omvat bijzondere titels of de gevallen waarin de juridische status van betrokkenen niet te achterhalen is, zoals soms bij helpdeskcontacten.

Figuur 4.1 Inzet PVP Q1 2022

In tabel 4.2 is weergegeven:
 Het aantal maal dat er door een patiëntenvertrouwenspersoon ondersteuning is geleverd bij Wvggz producten bij de voorbereiding op een zorgmachtiging.

Tabel 4.2 Inzet PVP Wvggz producten bij voorbereiding ZM

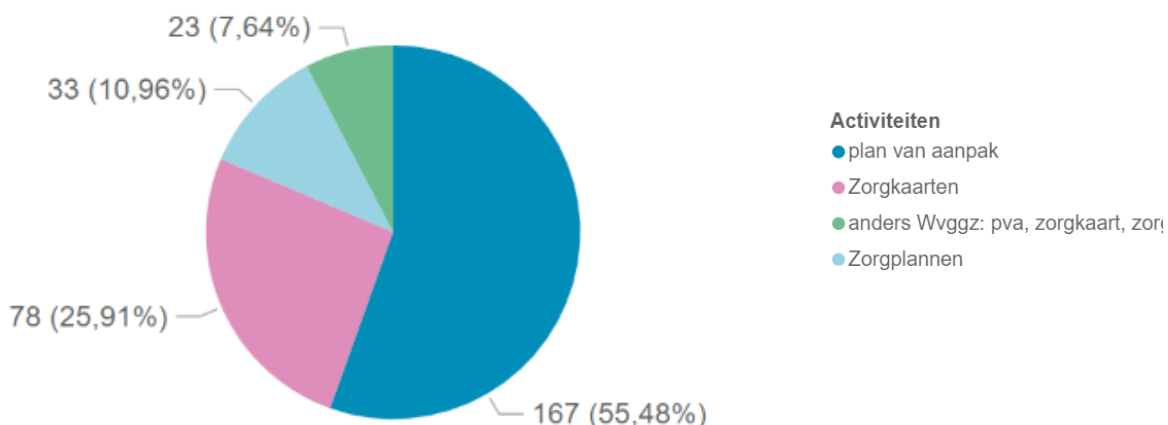
Activiteiten dossiers	Aantal
anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	23
plan van aanpak	167
zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	48
zorgkaart: vraag/klacht	30
zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	19
zorgplan: vraag/klacht	14
Totaal	301

Toelichting

In totaal is er bij de voorbereiding van een zorgmachtiging ondersteuning geleverd bij 301 dossiers, onderverdeeld in verschillende onderwerpen. Deze ondersteuning is onderverdeeld in vraag of klacht en bijstand. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund. De ondersteuning bij Wvggz producten bij de voorbereiding van de zorgmachtiging is geleverd aan 277 individuele betrokkenen. De onderdelen waarin 'bijstand' wordt genoemd gaat om daadwerkelijke bijstand bij opstellen, actualiseren of evalueren van een zorgkaart of zorgplan. Alle overige onderdelen gaan om een vraag of klacht over het onderwerp. Dus bij plan van aanpak gaat het niet om bijstand bij het opstellen van een plan van aanpak maar om de inzet bij vragen of om het bieden van ondersteuning bij klachten over een plan van aanpak.

Figuur 4.2 Inzet PVP Wvggz producten bij voorbereiding ZM 2022

In tabel 4.3 is weergegeven: Het aantal maal dat persoonsgegevens zijn doorgestuurd naar de Stichting PVP door de burgemeester (BM) en geneesheer-directeur (GD).

Tabel 4.3 Inzet PVP bij crisismaatregel en voorbereiding zorgmachtiging³⁶

Maand	Verstrekkingen door BM	Verstrekking en door GD
januari	170	85
februari	156	83
maart	169	65
Totaal	495	233

In tabellen 4.4 en 4.5 zijn de beschikbare gegevens naast elkaar gezet om de verhouding tussen de inzet van de PVP in het proces voor een zorgmachtiging en een crisismaatregel zichtbaar te maken.

Tabel 4.4 Procentuele verhouding inzet PVP bij ZM

Maand	1. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	2. Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding
januari	1.355	85	6%
februari	1.362	83	6%
maart	1.426	65	5%
Totaal	4.143	233	6%

³⁶ Gegevens tabel 4.2 en 4.3 zijn in april 2022 verkregen vanuit StPVP.

Tabel 4.5 Procentuele verhouding inzet PVP bij CM

Maand	Aantal opgelegde Crisismaatregelen	Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding
januari	717	170	24%
februari	664	156	23%
maart	758	169	22%
Totaal	2.139	495	23%

Te zien is dat er relatief gezien minder gegevens van betrokkenen worden doorgestuurd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging dan bij een crisismaatregel. Dit eerste blijft laag met 6%. Het werkproces is momenteel dusdanig ingericht dat betrokkene per post de vraag krijg of men ondersteuning wil. Er is ook voor het werkproces van de crisismaatregel gewerkt aan een aangepaste werkwijze, waarmee wordt beoogd meer betrokkenen te bereiken. Relevant om daarbij op te merken is dat persoonsgegevens alleen worden verstrekt als betrokkene daar expliciet toestemming voor geeft. Eén van de adviezen ziet op de situatie waarin betrokkene door de psychiater als niet hoorbaar wordt beoordeeld, waarbij de wens is om ook in die gevallen te zoeken naar een manier om de toestemmingsvraag wel te stellen. De adviezen van de werkgroep om het werkproces op dit punt te optimaliseren zijn integraal door de stuurgroep overgenomen en worden vanaf 2022 geïmplementeerd. Andere adviezen betreffen de wijze waarop het gesprek gevoerd wordt en de beoordeling daarvan.

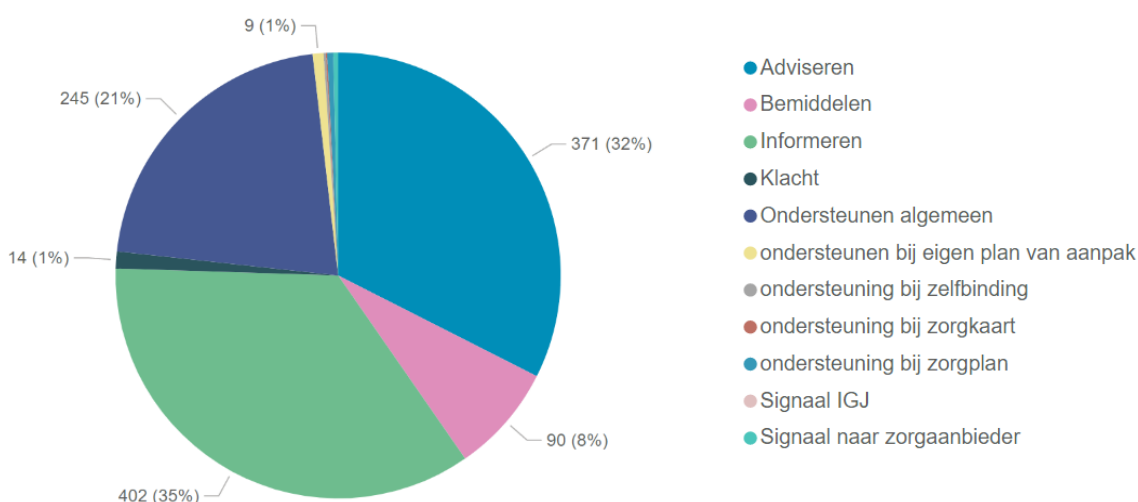
5. Familievertrouwenspersoon

De familievertrouwenspersoon heeft tot taak om, op verzoek van de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten van een persoon met een psychische stoornis, voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging wordt voorbereid of aan wie verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder, deze:

- te informeren
- te adviseren
- te ondersteunen
- bijstand te verlenen bij een klachtprocedure
- tekortkomingen in de structuur en de uitvoering van de zorg, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van de betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden
- te bemiddelen tussen de familie en naasten, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke en betrokkene.

Onderstaande figuur geeft het aantal geleverde ondersteuningsdiensten door een familievertrouwenspersoon weer, onderverdeeld naar type diensten.

Figuur 5.1 Ondersteuning Familievertrouwenspersoon³⁷

Tabel 5.2 Aantal casussen verplichte zorg bij de Familievertrouwenspersonen, voorbereidingen op CM en ZM, 2022.

status casus	Vorbereiding crisismaatregel		Vorbereiding zorgmachtiging	
	Nieuw	Aantal lopend	Nieuw	Aantal lopend
Kwartaal 1	<5	<5	42	44

³⁷ Gegevens zijn in januari 2022 verkregen vanuit de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen.

Tabel 5.3 Aantal casussen verplichte zorg bij de Familievertrouwenspersonen, uitvoering van CM en ZM, 2022

status casus	Uitvoering crisismaatregel		Uitvoering zorgmachtiging	
	Nieuw	Aantal lopend	Nieuw	Aantal lopend
Kwartaal 1	61	63	169	181

Onderstaande tabel geeft het aantal casussen weer dat is behandeld door een familievertrouwenspersoon ten aanzien van verplichte zorg. Een casus kan over meerdere kwartalen lopen; in tabel 5.4 zijn deze dubbellingen (die wel in figuur 5.1 en tabel 5.2 en 5.3 aanwezig zijn) eruit gehaald.

Tabel 5.4 Aantal casussen in behandeling bij een familievertrouwenspersoon 2021³⁸

Totaal casussen periode	Aantal nieuw	Aantal lopend	totaal
▼			
Vorbereiding zorgmachtiging	42	19	61
Vorbereiding crisismaatregel	<5	<5	6
Uitvoering zorgmachtiging	169	76	245
Uitvoering crisismaatregel	61	29	90
totaal 2022	275	127	402
Totaal	550	254	804

Toelichting

De familievertrouwenspersoon is er voor naasten van mensen die in behandeling zijn bij een ggz-instelling of de verslavingszorg en voor naasten van mensen met psychische en/of verslavingsproblemen bij wie (mogelijk) sprake is van verplichte zorg. In tabel 5.4 is te zien dat er in het 1e kwartaal 2022 804 casussen zijn behandeld, waarvan 550 nieuwe. Hierbij is voornamelijk ondersteuning geleverd bij voorbereiding of zorgverlening in het kader van CM en ZM. Iedere casus stelt in principe ondersteuning aan een naaste/familie voor. Hierbij kan de naaste binnen één casus van een of meerdere diensten gebruik maken.

³⁸ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen.

6. Uitspraken beroepen en schadevergoedingen

De betrokkene (of diens vertegenwoordiger of nabestaande) of de zorgaanbieder kan, naar aanleiding van een uitspraak van een klachtencommissie, een beroep indienen bij de rechter. Dit betreft een procedure op basis van artikel 10:7 Wvvgz. De verzoeker kan tevens een verzoek tot schadevergoeding bij de rechter indienen (artikel 10:11 Wvvgz). In de onderstaande tabel is het aantal uitspraken naar aanleiding van beroepen en verzoeken tot schadevergoedingen weergegeven. Bij artikel 9:10 Wvvgz betreft het betrokkenen met een strafrechtelijke titel. N.B. het betreft uitspraken; deze hoeven niet alle positief te zijn. Bij de uitspraken tot een schadevergoeding bijvoorbeeld kan deze ook niet zijn toegekend.

Tabel 6.1 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2020³⁹

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure		9	16	20	45
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10			<10	<5	10
Beroep tegen crisismaatregel	37	22	19	21	99
Schadevergoeding	18	17	25	26	86

Tabel 6.2 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2021⁴⁰

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	23	23	26	22	94
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<5	<5	<5	<10
Beroep tegen crisismaatregel	20	32	17	22	91
Schadevergoeding	64	50	50	37	201

Tabel 6.3 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2022⁴¹

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	18
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5
Beroep tegen crisismaatregel	18
Schadevergoeding	44

De uitspraken op beroepen en schadevergoedingen zijn in 2021 toegenomen ten opzichte van 2020. In het 1^e kwartaal van 2022 zijn ze echter weer afgenomen: ten opzichte van het eerste kwartaal van 2021 is in Q1 2022 een afname zichtbaar van 25%. Een verklaring hiervan kan zijn dat de termijnen steeds beter gehaald worden en er daardoor minder verzoeken tot schadevergoeding worden ingediend. Een eerdere piek in deze schadeverzoeken, zichtbaar na een uitspraak van de Hoge Raad, is inmiddels afgehandeld.

39 Gegevens zijn in juni 2021 verkregen vanuit rechtspraak. Als in een rij < 5 of < 10 voorkomt kan het totaal van de rij afgerond zijn op 5-tal.

40 Gegevens zijn in januari 2022 verkregen vanuit rechtspraak. Als in een rij <5 of <10 voorkomt kan het totaal van de rij afgerond zijn op 5-tal.

41 Gegevens zijn in april 2022 verkregen vanuit rechtspraak. Als in een rij <5 of <10 voorkomt kan het totaal van de rij afgerond zijn op 5-tal.